

Aita Villasante EUSKALTZAINBURU

Euskaltzaindiak, eta baita euskaldun guztiak ere, euskaltzainburu berria dugu.

Joan zan Uztaillean, aurrez erabakia zanez, euskaltzainak bildurik, karguak berritzea izan zuten. Isileko botuz, Aita Luis Villasante Euskaltzainburutzat aukeratu zuten. Era berean, Jean Haritschelbar bere ordezeko (berrizentatua) eta Idazkari bezala ere lehengo, Juan San Martin bain zuten.

Hona hemen, lehen mailako euskaldun bausei buruz zenbait jakingarri. Izan ere, jakingarria bait da Euskal Herri osorako dagan instituzio bakarraren buruak nortzuk eta zer diran.

Ondorengo zehetasun guztiak, J. San Martinen "Escritores Euskéricos" etik jasotak dituzu.

Luis Villasante

Gernikan jaio zan, Martxoak 28 zituela, 1920gn. urtean. Aita Franziskoarra. Foruan, Arantzazun eta Nafarroako Oliten ikasia. Teologia Irakasle Arantzazun. Apaiztu ondoren, Comillas-ko Unibersidadean beste zenbait ikasketa egindakoa.

Idazle bizi, ugari, aberats eta langile porrokatua. Bere artikuluak eta gainontzeko lanak, hor, hemen, edonun aurki ditzaitezue, alegia, "Aranzazu", "Anaitasuna", "Gernika", "Egan", "Euzko-gogoa", "Cantabria Franciscana", "Euskera", "Boletín de la Real Sociedad Vascongada de Amigos del País", "Gure Herria", "Jakín" etab.

Horrezaz gainera, edozenbat liburuen egile duzu, hots, "Ars-ko erretorearen erakusaldiak", Aranzazu 1955; "Katalifien gogoetak" (gipuzkeratua), Aranzazu 1958; "Nere izena zan Polentxi", Zarauz 1961; "Aitonaren Uzta" (Gesaltzako Graziano Anduagari jaso), Zarauz 1961; "Egusentiko txoria" (Graziano Anduagari jasotako bertsoak), Zarauz 1963;

Juan San Martín

Elbarren jaioa, 1922'garrenean, Ekainak 23 zituela. Poeta lez "Otsalar" izenordea erabili ohi da. Asko eta bere buru eta merituz ikasia. Euskaltzaina, Euskaltzaindiko Idazkari.

Idazle jori eta ugaria, Herrikoia, periodista kutsuduna, berezko ikaragarria duena. Literatura idatzia ezetik, ahozko literatura, historia, arkitektura, etnologia eta beste zenbait euskal gai esagutzen ditu. Asterkalari amorratua. Bere artikuluak nun-nahi argitaratuak dituzu, esate baterako, "Euzko-gogoa", "Egan", "Euskera", "Munibe", "Anuario de Euzko-Folklore", "Zeruko Argia", "Jakín", "Olerit", "Pyrenaica", "Anaitasuna", "Principe de Viana", baita gure "Elbar" eta "Kexka" aldizkarietan ere, etab.

Lau liburu ditu euskeraz idatzitak: "Mogel bere bizitza ta lanak", Zarautz 1959; "Zirikadak", Zarautz 1960; "Etenkadak", Zarautz 1965; eta "Uhin Berri" (gaur eguneko poeta berrien biografia eta beren lan hautatuak) Donostia 1969. Horrezaz gainera, "Euskeraren inguruan" deritzan saiakera bat du (Euskal Elerit 89 liburuan argitaratua) Donostia 1969, eta hiru itzulpen, "Zaldun Bitxia" (Le Cavalier Bizarre) Michel Ghelderoderen antzerki lana, Donostia 1965; "Sinerako liburua" (Libre de Siner) Salvador Espiuren poemak, Donostia 1966, eta "Kantak eta Poemak" B. Brechtenak, zenbaitzuk "Olerit"-n argitaratuak 1966garrenez gero.

Gaztelera lan bi ditu, alegia, "Estudio etnográfico del valle de Urraul Alto (Navarra)", Luis Peña Santiagoren laguntzarekin, Donostia 1966, eta "De temas históricos de Elbar" publikatzeko, eta beste bi argitaratzeko bidean. "Seis poetas vascos" bi hizkuntzatan, eta "Monografía Histórica de Elbar".

1964garren urtean, Bayonako Euskal Idazkaritzak eman ohi duen "Lauaxeta" saria erabazia du

L. A. ARANBERRIK idetzie

"Senperen gertatua" (Larzabalen antzerki lana gipuzkeraz), Donostia 1964; "Kristau Fedearen Sustraiak. Jainkoa", Aranzazu 1962; "Euskal Gramatika Ilabur eta Idazleen pusketa autatuak", Bilbao 1959; "Crestomatía de autores vascos" Aita I. Omaetxebarriaren "Euskera" liburuan argitaratua, Zarauz 1959; "Bertso Bilduma", (Gesaltzako G. Anduagari jasotako bertsoak), Donostia 1965; "Kristau Fedearen Sustraiak. Jesukristo", Aranzazu 1969.

Gaztelera ere baditu zenbait lan, guztietan euskal-herriari buruzko gaiak aipatzen dituelarik: "Historia de la Literatura Vasca" Bilbao 1961; "Angeles Sorazu" (liburu bi), Bilbao 1950-51; "San Martín de la Ascensión Loinaz", Beasain 1962; "Voces Vascongadas Diferenciales" (A. Añibarronen hitzegia ezagutuaraziz), Bilbao 1963; "Santa María de Aranzazu", Donostia 1964; "Gero" (Axularren lanaren bostgarren argitaraldia, gaztelerazko itzulpenarekin), Bartzelona 1964; "Vascuence" (Gran Enciclopedia del Mundo. 21'gn. tomoa, España - Literatura), 1967.

JEAN HARITSCHELHAR

Baxe-nabarreko Baigorriin sortua, 1923'go. Maiatzaren 13'an. Letras irakasle Burdeos-ko Unibersidadean. Bere ikasketak, Toulous-ko Unibersidadean eta Paris-ko Sorbonnen egin zituen. Euskaltzaina, Lehendakari ordezeko eta Bayonako "Musée Basqueko" zuzendari.

Bere artikuluak eta gainontzeko lanak edozenbat aldizkarietan banatuak dira. Hots, "Boletín de la R. S. V. de Amigos del País", "Gure Herria", "Bulletin du Musée Basque", "Herria", "Egan" etab.

Liburu bat du idatzia: "Mashin Larralde - Bordachuri, Le poete galerien" Bayona 1963. Orain, Etxahun, bertsolari ospetsua zanaren biografia eta frantses itzulpena gertatzen dihardu.